

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/9/2022
Identifikačné číslo spisu:	8617200284
Dátum vydania rozhodnutia:	27.09.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8617200284.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu D.. D. P., narodeného X. D. XXXX, P., A. X, proti žalovanej Obci Korejovce, Korejovce, zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Bujdošom, Stropkov, Hlinky 262/6, o zaplatenie 4 152,78 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 8C/3/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 10. júna 2021 sp. zn. 17Co/20/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozhodol rozsudkom z 5. októbra 2020 č. k. 8C/3/2017-152 (v poradí druhým) výrokom I. zastavil konanie v časti prevyšujúcej sumu 3 806,75 eura, výrokom II. žalobu zamietol a výrokom III. rozhodol o náhrade trov konania tak, že žalovaná má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa od žalovanej domáhal zaplatenia sumy 4 152,78 eura titulom odmeny za právne služby, ktoré žalobca ako advokát poskytol žalovanej zastupovaním v konaní vedenom na Okresom súde Svidník pod sp. zn. 5C/96/2009, pričom za prvoradé považoval vysporiadať sa s námietkou premĺčania vznesenej žalovanou. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že právny vzťah medzi stranami sporu založený ústnou príkaznou zmluvou uzavretou najneskôr dňa 28. decembra 2009, skončil právoplatným skončením konania 5C/96/2009, a to dňa 13. februára 2012 a dňa 14. februára 2012 mohol žalobca prvý raz podať žalobu na súd o zaplatenie odmeny za právne služby poskytnuté v tomto konaní. Preto vznesenú námietku premĺčania považoval za dôvodnú a nárok žalobcu za premĺčaný vo všeobecnej trojročnej premĺčacej dobe, ktorá začala plynúť najneskôr 14. februára 2012 a uplynula 14. februára 2015, teda pred podaním žaloby dňa 25. januára 2017. Z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby súd konanie v časti prevyšujúcej sumu 3 806,75 eura zastavil.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 10. júna 2021, č.

k. 17Co/20/2021-183, napadnutý prvoinštančný rozsudok vo vzťahu k výrokom II. a III. potvrdil a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil. Poukázal na to, že predmetom konania nie je nárok na odmenu za poskytnutú právnu službu žalovanej v konaní o obnovu konania vedeného pod sp. zn. 3C/46/2010, kde tak ako zistil súd prvej inštancie, bola uzatvorená nová príkazná zmluva, podpísané samostatné plnomocenstvo a nároky z tohto konania boli uplatňované v inom konaní. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia krajský súd doplnil, že na plynutie premlčacej doby je potrebné hľadiť v každom konaní, pri každom uzatvorení príkaznej zmluvy a podpísaní plnomocenstva samostatne. Odvolací súd uzavrel, že príkazná zmluva bola dohodnutá tak, že žalobca ako advokát poskytne žalovanej ako klientke právnu službu v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti k pozemku parcela č. 651/2 na LV č. 328 pre k.ú. Korejovce, Správa katastra Svidník. Plná moc v tomto znení bola udelená žalobcovi dňa 28. decembra 2009. Činnosť vyplývajúca z príkaznej zmluvy bola zavŕšená právoplatnosťou uznesenia Okresného súdu Svidník sp. zn. 5C 96/2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 13. februára 2012, kedy nadobudol právoplatnosť výrok o trovách konania. Teda príkazná zmluva zanikla vykonaním úkonov v prospech žalovanej. Takto to nakoniec vyplýva aj z ustanovenia § 731 v spojení s ustanovením § 33b ods. 1 Občianskeho zákonníka. Právoplatnosťou konečného výroku o trovách konania právna služba žalobcu v prospech žalovanej v konaní o určenie vlastníckeho práva skončila.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Žalobca vyvodzujúc dovolanie z ustanovenia § 420 písm. f) CSP k tomuto dovolaciemu dôvodu uvádza, že ho podáva „pre jeho zmätočnosť a nepresvedčivosť, ktorá zavádza stav právnej neistoty a od rozhodnutia odvolacieho súdu závisí vyriešenie právnej otázky o určení začatia plynutia premlčacej lehoty“. Dovolateľ zastáva názor, že odvolací súd napadnutým rozsudkom zmenil svoj právny názor vyslovený v uznesení z 28. januára 2020, sp. zn. 17Co/34/2019-137, v ktorom vyslovil, že právny vzťah zaniká až splnením príkazu, teda doručením rozhodnutia o poslednom do úvahy prichádzajúcom opravnom prostriedku advokátovi. Až od tohto momentu sa odvíja začiatok plynutia premlčacej lehoty a keďže žalobca prevzal rozhodnutie o opravnom prostriedku až 27. januára 2015, mal za to, že žaloba bola podaná včas. V ďalšom namietal, že pokiaľ odvolací súd dospel k záveru, že predmetný nárok je premlčaný, nebral v úvahu, že vo veci bola rozhodnutím súdu z 23. marca 2012 povolená obnova predmetného konania. Tým došlo k porušeniu ustanovenia § 415 CSP, ktorým sa po právoplatnosti rozhodnutia o povolení obnovy konania odkladá vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia. Odvolaciemu súdu tiež vytýkal, že sa nezaoberal skutočnosťou, že prvoinštančný súd mu neumožnil spontánnu výpoveď a tendenčne a cielene ho uviedol do omylu skreslenou informáciou, že prvostupňový súd v konaní 6C/175/2015 už rozhodol o odmene za návrh na obnovu konania. Porušenie práva na spravodlivý proces videl aj v rozhodnutí Okresného súdu Svidník o pridelení veci inému sudcovi, čím došlo k porušeniu práva na zákonného sudcu v zmysle čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky. Záverom dovolateľ uviedol, že dovolaním usiluje o odstránenie nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa jeho názoru, pre určenie začiatku plynutia trojročnej premlčacej lehoty je rozhodujúci moment absolútnej právoplatnosti, t. j. 27. januára 2015, kedy žalobca prevzal uznesenie Krajského súdu v Prešove z 11. decembra 2014, sp. zn. 5Co/162/2014-141. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Súčasne navrhoval, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozsudku.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu vyjadrila písomne, navrhla ho ako neprípustné odmietnuť, prípadne zamietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané, zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

6. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

7. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. V zmysle ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Žalobca vyvodzujúci dovolanie z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je zmätočné a nepresvedčivé, odvolací súd sa odklonil od svojho právneho názoru vysloveného v uznesení z 28. januára 2020, sp. zn. 17Co/34/2019-137, v dôsledku čoho nesprávne právne posúdil začiatok plynutia premlčacej lehoty. Dovolateľ ďalej namietal nesprávny procesný postup odvolacieho súdu spočívajúci v nezaobraní sa skutočnosťou, že súd prvej inštancie žalobcovi neumožnil na ostatnom pojednávaní spontánnu výpoveď a v uvedení žalobcu do omylu skreslenou informáciou. Za závažné procesné pochybenie žalobca považoval aj rozhodnutie súdu prvej inštancie o pridelení veci inému sudcovi, čím došlo k porušeniu práva na zákonného sudcu v zmysle čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky.

14. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017).

15. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

16. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

17. Žalobca namietanú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) oprel v prvom rade o tvrdenie, že rozhodnutie odvolacieho súdu je zmätočné, nepresvedčivé a prekvapivé.

18. V posudzovanom prípade dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP) a preto ho nemožno považovať za prekvapivé či zmätočné. Súd oboch inštancií v odôvodnení svojich rozhodnutí popísali podstatný obsah skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu je logické, konzistentné a presvedčivé. Preskúmaním odvolacieho rozsudku dovolací súd nezistil, že by odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

19. Súd prvej inštancie náležite objasnil, z akého dôvodu považuje nárok žalobcu za premlčaný. Vychádzal z nespornej skutočnosti, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená ústna príkazná zmluva, na základe ktorej žalobca poskytoval žalovanému právne služby v konaní o určenie vlastníckeho práva vedenom pod sp. zn. 5C/96/2009. Žalovaného zastupoval v predmetnom konaní na základe splnomocnenia udeleného dňa 28. decembra 2009. Poukázal na to, že medzi príkaznou zmluvou a plnomocenstvom existuje súvislosť a trvanie zmluvného vzťahu závisí od jeho odvolania alebo výpovede. Medzi stranami nebolo sporné, že k uzavretiu osobitnej dohody o odmene žalobcu a o jej splatnosti nedošlo, v dôsledku čoho sa odmena žalobcu riadila ustanoveniami o advokátskej tarife a splatnosť odmeny nastala riadnym vykonaním činnosti. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovanou, súd prvej inštancie v prvom rade posudzoval jej opodstatnenosť. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 30. októbra 2012, sp. zn. 33Cdo/4319/2011, v zmysle ktorého sa právo advokáta na odmenu za poskytovanie právnych služieb zo záväzkového vzťahu založeného príkaznou zmluvou v zmysle Občianskeho zákonníka premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka, ktorá začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy právo na odmenu objektívne vzniklo. Vyvrátil tak argumentáciu žalobcu ohľadom výzvy žalovanému na zaplatenie odmeny v roku 2015 v súvislosti so začiatkom plynutia premlčacej doby. Na základe skutočností známych súdu z jeho činnosti, konkrétne z plnomocnenstva, ktoré udelila žalovaná žalobcovi v konaní vedenom pod sp. zn. 3C/46/2010 súd prvej inštancie dospel k záveru, že najneskôr dňa 17. marca 2011, kedy bolo udelené nové plnomocnenstvo, došlo k uzavretiu novej príkaznej zmluvy, predmetom ktorej bolo podanie návrhu na obnovu konania a zastupovanie v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník, sp. zn. 3C/46/2010. Na tomto základe potom logicky dôvodil, že zmluvný vzťah medzi stranami sporu, založený najneskôr udelením plnomocnenstva žalobcovi dňa 28. decembra 2009, zanikol právoplatnosťou skončenia konania 5C/96/2009, t. j. dňa 13. februára 2012 a dňa 14.

februára 2012 sa mohol žalobca po prvý raz domáhať žalobou na súde zaplataenia odmeny za poskytnuté právne služby v konaní 5C/96/2009. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie a vysporiadal sa s odvolacou argumentáciou žalobcu ohľadom nesprávneho určenia začiatku plynutia premlčacej doby. Konštatoval, že predmetom konania nie je nárok na odmenu za poskytnutú právnu službu v konaní o obnovu konania, kde bola uzatvorená samostatná príkazná zmluva a podpísané samostatné plnomocenstvo a na plynutie premlčacej doby je potrebné hľadiť v každom konaní, pri každom uzatvorení príkaznej zmluvy a podpísaní plnomocenstva samostatne. Preto tým, že odvolací súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, neporušil právo žalobcu na spravodlivý proces. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktorého ho viedli k jeho rozhodnutiu, jeho postup nemožno považovať za zmätočný, resp. prekvapivý, pričom odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama o sebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecných záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

20. Z obsahu dovolania žalobcu vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu (§ 420 písm. f) CSP) malo dôjsť zmenou skoršieho právneho názoru odvolacieho súdu vyjadreného v zrušujúcom rozhodnutí ohľadom začiatku plynutia premlčacej doby. A teda, že odvolací súd sa neriadil vlastným právnym názorom vysloveným v skoršom zrušujúcom rozhodnutí, v ktorom v súvislosti so začiatkom plynutia premlčacej doby uviedol, že „z obsahu plnej moci v spisovom materiáli 5C/69/2004 na č.l. 19, možno vyhodnotiť, že ide o plnomocenstvo na zastupovanie v konaní pred súdom, kedy právny vzťah z takejto zmluvy zaniká až splnením príkazu, teda doručením rozhodnutia o poslednom do úvahy prichádzajúcom opravnom prostriedku. Až týmto okamihom vzniká advokátovi právo na odmenu a až od tohto momentu sa odvíja začiatok plynutia všeobecnej premlčacej doby.“.

21. V tejto súvislosti však dovolací súd poukazuje na bod 13. odôvodnenia zrušujúceho uznesenia, v rámci ktorého sa odvolací súd vyjadril k argumentu žalobcu ohľadom zániku plnomocenstva jeho výpoveďou. K tomuto odvolací súd následne len všeobecne uviedol, že právny vzťah založený príkaznou zmluvou zaniká až splnením príkazu, teda doručením rozhodnutia o poslednom do úvahy prichádzajúcom opravnom prostriedku.

22. Pre objasnenie dôvodov, ktoré viedli odvolací súd k odklonu od jeho skôr vysloveného právneho hľadiska dovolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (vyjadreného v bode 14. zrušujúceho uznesenia), z obsahu spisu Okresného súdu Svidník sp. zn. 3C/46/2010 zistil, že najneskôr dňa 17. marca 2011, kedy žalovaná udelila žalobcovi nové plnomocenstvo, došlo k uzatvoreniu novej príkaznej zmluvy, predmetom ktorej bolo podanie návrhu na obnovu konania a zastupovanie v konaní pod sp. zn. 3C/46/2010 a teda došlo k zmene zisteného skutkového stavu veci. Na základe tejto skutočnosti potom dospel k záveru, že príkazná zmluva uzavretá najneskôr 28. decembra 2009 zanikla právoplatnosťou konania 5C/96/2009 a to dňa 13. februára 2012 a dňa 14. februára 2015 mohol žalobca prvýkrát uplatniť svoj nárok žalobou na súde. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so závermi prvoinštančného súdu.

23. Je nutné uviesť, že pokiaľ ide o právnu záväznosť, vychádza súd vyššieho stupňa pri jeho vyslovení z určitého skutkového stavu. Ak po zrušení rozhodnutia v novom konaní pred súdom prvého stupňa dôjde k zmene skutkového stavu, nie je súd ďalej viazaný vysloveným právnym názorom, pokiaľ právny názor vychádzal z odlišného skutkového základu. Občiansky súdny poriadok nemá ustanovenie, ktoré by vyslovovalo viazanosť súdu, ktorý pôvodný právny názor vyslovil, ak sa vec v dôsledku opravného

prostriedku podaného proti ďalšiemu rozhodnutiu znova stane predmetom opravného konania. (Stanovisko Najvyššieho súdu ČSSR publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 68/1971)

24. Tento právny záver je možné analogicky aplikovať aj v predmetnej veci vo vzťahu k námietke dovolateľa, že sa odvolací súd odklonil od svojho predchádzajúceho názoru vysloveného v zrušujúcom uznesení.

25. Dovolateľ ďalej namietal, že odvolací súd sa nezaoberal skutočnosťou, že mu prvoinštančný súd na poslednom pojednávaní neumožnil spontánnu výpoveď a tendenčne a cieľavedome ho uviedol do omylu, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Preskúmaním odvolania žalobcu zo dňa 9. novembra 2020, dovolací súd zistil, že žalobca v bodoch I. až IV. uvádza odvolacie dôvody a následne v ďalšej časti označenej ako „A. zvláštnosti postupu žalovanej a jej právneho zástupcu“ a „B. zvláštnosti v postupe súdu“. V poslednej zmienenej časti žalobca vyjadruje svoje pocity a dojmy, či už vo vzťahu k žalovanej alebo súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa v bode 8. odôvodnenia vyjadril, že ostatné námietky žalobcu nemali zásadný vplyv na rozhodnutie prvoinštančného, ale ani odvolacieho súdu. V danom prípade súd prvej inštancie rozhodoval vo veci na pojednávaní dňa 5. októbra 2020 za prítomnosti žalobcu. Obsah zápisnice z pojednávania (č. l. 145 a nasl. spisu) spolu s audiozáznamom pojednávania na okresnom súde nesvedčí o tom, že by žalobcovi nebolo umožnené spontánne sa vyjadriť. V prípade, ak aj došlo k prerušeniu vyjadrenia žalobcu zo strany prvoinštančného súdu, podľa názoru dovolacieho súdu tak bolo učinené z dôvodu vedenia riadneho a hospodárneho konania. Otázky súd žalobcovi kládol len za účelom ustálenia predmetu sporu. Je potrebné uviesť, že polemika, resp. nesúhlas žalobcu s vedením pojednávania nezakladá prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Dovolaciemu súdu z obsahu dovolania nie je zrejmé, ako mal byť žalobca súdom prvej inštancie uvedený do omylu, keďže prehľad o konaniach, ktoré žalobca vedie a o ich stave má mať v prvom rade žalobca.

26. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné zákonu zodpovedajúce konanie súdov.

27. Najvyšší súd, posudzujúc dovolanie podľa jeho obsahu (čl. 11 CSP a § 124 ods. 1 CSP), dospel k záveru, že žalobca tiež namietal vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. e) CSP. K námietke žalobcu ohľadom porušenia práva na zákonného sudcu v prvom rade uvádza, že žalobca túto skutočnosť nenamietal vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. Pokiaľ by dovolací súd pristúpil k skúmaniu námietky, ktorá nebola predmetom odvolacieho prieskumu, dovolací súd by fakticky preskúmaval rozsudok súdu prvej inštancie. Dovolateľovi nič nebránilo námietku uplatniť v odvolaní, tým zabezpečiť jej prieskum v odvolacom konaní a následne namietat jej vyriešenie odvolacím súdom v dovolaní. Odvolací súd sa námietkou žalobcu nezaoberal, keďže nebola uplatnená v odvolacom konaní, skonštatoval len správnosť záverov súdu prvej inštancie, preto v tejto otázke ani nemohlo dôjsť k vade zmätočnosti odvolacieho súdu, ktorou by mohol byť naplnený dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. e) CSP. S uvedeným názorom na dovoláciu námietku neuplatnenú v odvolaní sa stotožnil aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení z 3. novembra 2022, č. k. I. ÚS 602/2022-15.

28. K dovolacej námietke žalobcu ohľadom nesprávneho právneho posúdenia začiatku plynutia premlčacej doby dovolací súd na tomto mieste podotýka, že už podľa predchádzajúcej úpravy občianskeho súdneho konania dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením veci (viď R 54/2012 a tiež 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010,

8ECdo/170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je ani po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci nezakladá dovolateľom tvrdenú vadu zmätočnosti, zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018, 9Cdo/278/2020, 9Cdo/248/2021). Právne posúdenie môže zakladať dovolací dôvod v zmysle § 421 CSP cez prizmu niektorej zo skutkových podstát uvedených pod písmenom a) až c) (§ 421 ods. 1 CSP). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

29. Z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f), resp. § 420 písm. e) CSP nie je daný, lebo vada zmätočnosti nebola zistená, preto nezakladá procesnú prípustnosť dovolania. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dovolací súd odmietol dovolanie v zmysle § 447 písm. c) CSP, lebo smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

30. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (sp. zn. 4Cdo/144/2019, 9Cdo/154/2021). Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

31. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.